

1876.

Na osnovu člana 55 stav 4 Zakona o Vojsci Crne Gore ("Službeni list CG", br. 51/17 i 34/19), Ministarstvo odbrane donijelo je

## **PRAVILNIK**

# **O VAZDUHOPLOVNIM ZVANJIMA I KATEGORIJAMA OSPOSoblJENOSTI LICA U SLUŽBI U VOJSCI CRNE GORE**

("Službeni list Crne Gore", br. 122/24 od 20.12.2024)

## **I. OSNOVNE ODREDBE**

### **Član 1**

Ovim pravilnikom propisuju se vazduhoplovna zvanja, kategorije osposobljenosti, uslovi za sticanje, trajanje i gubitak zvanja, odnosno kategorija osposobljenosti i način provjere ispunjenosti uslova za sticanje zvanja i kategorija osposobljenosti lica u službi u Vojsci Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska).

### **Član 2**

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

## **II. VAZDUHOPLOVNA ZVANJA**

### **1. Zvanja roda avijacije i vazduhoplovno-tehničke službe i uslovi za njihovo sticanje**

#### **Član 3**

Zvanja roda avijacije i vazduhoplovno-tehničke službe su:

- pilot,
- inženjer,
- tehničar,
- mehaničar,
- vazduhoplovni specijalista.

#### **Član 4**

Zvanje pilota stiče oficir ili oficir po ugovoru koji je završio vazduhoplovnu vojnu akademiju - pilotski smjer ili vojnu akademiju drugog smjera i stručno usavršavanje i osposobljavanje u ovlašćenoj školi ili centru za obuku pilota ili ima VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja (tehnički smjer ili smjer vazdušnog saobraćaja) i stručno usavršavanje i osposobljavanje u ovlašćenoj školi ili centru za obuku pilota.

#### **Član 5**

Zvanje inženjera stiče oficir ili oficir po ugovoru koji je završio vazduhoplovnu vojnu akademiju ili vojnu akademiju - vazduhoplovno-tehnički ili tehnički smjer ili ima VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja (tehnički smjer).

#### **Član 6**

Zvanje tehničara stiče podoficir, podoficir po ugovoru ili civilno lice u službi u Vojsci koji je završio srednju vojnu školu (vazduhoplovno tehnički ili tehnički smjer) ili ima IV-1 nivo kvalifikacije obrazovanja (tehnički smjer) i stručno-specijalističko osposobljavanje ili IV-1 nivo kvalifikacije obrazovanja i stručno-specijalističko osposobljavanje i koji je obavljao poslove najmanje tri godine u vazduhoplovno-tehničkoj službi.

#### **Član 7**

Zvanje mehaničara stiče vojnik po ugovoru koji ima IV-1 nivo kvalifikacije obrazovanja i stručno-specijalističko osposobljavanje.

#### **Član 8**

Zvanje vazduhoplovnog specijaliste stiče lice u službi u Vojsci koje je završilo stručno-specijalističko osposobljavanje za člana posade vazduhoplova za učestvovanje u vazduhoplovnim operacijama.

## **2. Zvanja u oblasti kontrole i zaštite vazdušnog prostora za potrebe odbrane i uslovi za njihovo sticanje**

### **Član 9**

Zvanja u oblasti kontrole i zaštite vazdušnog prostora za potrebe odbrane su:

- oficir za kontrolu vazdušnog prostora,
- oficir za zaštitu vazdušnog prostora,
- inženjer,
- tehničar,
- operator,
- poslužilac.

### **Član 10**

Zvanje oficira za kontrolu vazdušnog prostora stiče oficir ili oficir po ugovoru koji je završio vojnu vazduhoplovnu akademiju - smjer vazdušno osmatranje ili vojnu akademiju drugog smjera i stručno-specijalističko osposobljavanje ili ima VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja (elektrotehnički smjer ili smjer vazdušnog saobraćaja) i stručno-specijalističko osposobljavanje.

### **Član 11**

Zvanje oficira za zaštitu vazdušnog prostora stiče oficir ili oficir po ugovoru koji je završio vojnu akademiju - smjer protivvazduhoplovna odbrana ili vojnu akademiju drugog smjera i stručno-specijalističko osposobljavanje ili ima VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja (tehnički smjer) i stručno-specijalističko osposobljavanje.

### **Član 12**

Zvanje inženjera stiče oficir ili oficir po ugovoru koji je završio vazduhoplovnu vojnu akademiju ili vojnu akademiju - vazduhoplovno-tehnički ili tehnički smjer ili ima VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja (tehnički smjer).

### **Član 13**

Zvanje tehničara stiče podoficir ili podoficir po ugovoru koji je završio srednju vojnu školu - smjer vazdušno osmatranje ili protivvazduhoplovna odbrana ili ima IV-1 nivo kvalifikacije obrazovanja (tehnički smjer) i stručno-specijalističko osposobljavanje ili ima IV-1 nivo kvalifikacije obrazovanja, stručno-specijalističko osposobljavanje i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u zvanju poslužioca.

### **Član 14**

Zvanje operatera stiče podoficir, podoficir po ugovoru ili vojnik po ugovoru koji je završio srednju vojnu školu - smjer vazdušno osmatranje ili protivvazduhoplovna odbrana ili ima IV-1 nivo kvalifikacije obrazovanja i stručno-specijalističko osposobljavanje.

### **Član 15**

Zvanje poslužioca stiče vojnik po ugovoru koji je završio IV-1 nivo kvalifikacije obrazovanja i stručno-specijalističko osposobljavanje.

## **3. Trajanje i gubitak vazduhoplovnih zvanja**

### **Član 16**

Lice u službi u Vojsci zadržava vazduhoplovno zvanje za vrijeme trajanja službe u Vojsci, a gubi ga ako ne obavlja poslove predviđene kategorijom osposobljenosti u periodu dužem od 12 mjeseci, a ne ispunjava uslove za drugu kategoriju osposobljenosti u okviru tog vazduhoplovnog zvanja.

## **III. KATEGORIJE OSPOSOBLJENOSTI U OKVIRU VAZDUHOPLOVNIH ZVANJA**

### **1. Kategorije osposobljenosti u okviru zvanja roda avijacije i vazduhoplovno-tehničke službe i uslovi za njihovo sticanje**

### **Član 17**

Kategorije osposobljenosti za zvanje pilota su:

- pilot,
- pilot na jednomotornom vazduhoplovu,
- drugi pilot (kopilot) na višemotornom vazduhoplovu,
- prvi pilot (vođa posade vazduhoplova) na višemotornom vazduhoplovu,
- instruktor letenja na jednomotornom vazduhoplovu,
- instruktor letenja na višemotornom vazduhoplovu,
- ispitivač instruktor u letu,
- probni pilot.

Kategorije osposobljenosti za zvanje inženjera su:

- inženjer - C,
- vazduhoplovni inženjer - C1,
- vazduhoplovni inženjer održavanja - C2,
- vazduhoplovni inženjer - letač - C2.1.

Kategorije osposobljenosti za zvanje tehničara su:

- tehničar - B,
- vazduhoplovni tehničar - B1,
- vazduhoplovni tehničar linijskog održavanja - B1.1,
- vazduhoplovni tehničar baznog održavanja - B1.2,
- vazduhoplovni tehničar - letač - B1.3.

Kategorije osposobljenosti za zvanje mehaničara su:

- mehaničar - A,
- vazduhoplovni mehaničar - A1.

Kategorije osposobljenosti za zvanje vazduhoplovni specijalista su:

- spasilac iz vazduha,
- medicinar,
- operater sistema.

## Član 18

Kategoriju osposobljenosti za zvanje pilota:

- pilot - stiče oficir ili oficir po ugovoru iz člana 4 ovog pravilnika koji je postavljen na formacijsko mjesto,
- pilot na jednomotornom vazduhoplovu - stiče pilot sa završenim osposobljavanjem na jednomotornom vazduhoplovu u operativnoj upotrebi po odgovarajućem programu letačke obuke,
- drugi pilot (kopilot) na višemotornom vazduhoplovu - stiče pilot, pilot na jednomotornom vazduhoplovu ili instruktor letenja na jednomotornom vazduhoplovu, sa završenim osposobljavanjem za kopilota na vazduhoplovu u operativnoj upotrebi,
- prvi pilot (vođa posade vazduhoplova) na višemotornom vazduhoplovu - stiče drugi pilot (kopilot) na višemotornom vazduhoplovu sa završenim osposobljavanjem za vođu vazduhoplova u operativnoj upotrebi po odgovarajućem programu letačke obuke,
- instruktor letenja na jednomotornom vazduhoplovu - stiče pilot na jednomotornom vazduhoplovu sa završenim osposobljavanjem za instruktora letenja po odgovarajućem programu letačke obuke,
- instruktor letenja na višemotornom vazduhoplovu - stiče prvi pilot (vođa posade vazduhoplova) na višemotornom vazduhoplovu sa završenim osposobljavanjem za instruktora letenja po odgovarajućem programu letačke obuke,
- ispitivač instruktor u letu - stiče instruktor letenja koji ima pet godina radnog iskustva na poslovima instruktora u kategoriji osposobljenosti koja mu je određena,
- probni pilot - stiče pilot na jednomotornom vazduhoplovu ili prvi pilot (vođa posade vazduhoplova) na višemotornom vazduhoplovu sa završenim osposobljavanjem za probnog pilota po odgovarajućem programu letačke obuke.

Programe letačke obuke iz stava 1 al. 2 do 8 ovog člana donosi načelnik Generalštaba Vojske.

## Član 19

Kategoriju osposobljenosti za zvanje inženjera:

- inženjer - C - stiče oficir ili oficir po ugovoru iz člana 5 ovog pravilnika koji je postavljen na formacijsko mjesto,
- vazduhoplovni inženjer - C1 - stiče inženjer sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za vazduhoplovnog inženjera,
- vazduhoplovni inženjer održavanja - C2 - stiče vazduhoplovni inženjer sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za održavanje, kontrolu održavanja i plovidbenosti vazduhoplova u operativnoj upotrebi,
- vazduhoplovni inženjer - letač - C2.1 - stiče vazduhoplovni inženjer održavanja sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za letača koji ima najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima vazduhoplovnog inženjera održavanja.

Programne stručno-specijalističke obuke iz stava 1 al. 2, 3 i 4 ovog člana donosi načelnik Generalštaba Vojske.

## Član 20

Kategoriju osposobljenosti za zvanje tehničara:

- tehničar - B - stiče podoficir, podoficir po ugovoru ili civilno lice u službi u Vojsci iz člana 6 ovog pravilnika koji je postavljen na dužnost u vazduhoplovnoj jedinici ili na formacijsko mjesto vazduhoplovno-tehničke službe,
- vazduhoplovni tehničar - B1 - stiče tehničar sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za održavanje vazduhoplova,
- vazduhoplovni tehničar linijskog održavanja - B1.1 - stiče vazduhoplovni tehničar sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za linijsko održavanje vazduhoplova u operativnoj upotrebi,
- vazduhoplovni tehničar baznog održavanja - B1.2 - stiče vazduhoplovni tehničar linijskog održavanja - B1.1 sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za bazno održavanje vazduhoplova u operativnoj upotrebi ili vazduhoplovni tehničar linijskog održavanja - B1.1 koji ima najmanje četiri godine radnog iskustva na poslovima vazduhoplovnog tehničara linijskog održavanja vazduhoplova,
- vazduhoplovni tehničar letač - B1.3 - stiče vazduhoplovni tehničar linijskog održavanja - B1.1 ili vazduhoplovni tehničar baznog održavanja - B1.2, sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za letača i najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima vazduhoplovnog tehničara linijskog održavanja - B1.1 ili vazduhoplovnog tehničara baznog održavanja - B1.2.

Programne stručno-specijalističke obuke iz stava 1 al. 2 do 5 ovog člana donosi načelnik Generalštaba Vojske.

## Član 21

Kategoriju osposobljenosti za zvanje mehaničara:

- mehaničar - A - stiče vojnik po ugovoru iz člana 7 ovog pravilnika koji je postavljen na dužnost u vazduhoplovnoj jedinici,
- vazduhoplovni mehaničar - A1 - stiče mehaničar - A sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za održavanje vazduhoplova.

Program stručno-specijalističke obuke iz stava 1 alineja 2 ovog člana donosi načelnik Generalštaba Vojske.

## Član 22

Kategoriju osposobljenosti za zvanje vazduhoplovni specijalista:

- spasilac iz vazduha - stiče lice u službi u Vojsci sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za vazduhoplovnog specijalistu i sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za spasioca na kopnu ili moru uz korištenje bočne dizalice u operacijama traganja i spašavanja,
- medicinar - stiče doktor medicine ili medicinski tehničar sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za vazduhoplovnog specijalistu,
- operater sistema - stiče lice u službi u Vojsci vazduhoplovno-tehničke službe sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za vazduhoplovnog specijalistu i završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za rukovanje opto-elektronskom opremom i naoružanjem.

Programne stručno-specijalističke obuke iz stava 1 ovog člana donosi načelnik Generalštaba Vojske.

## 2. Kategorije osposobljenosti u okviru zvanja u oblasti kontrole i zaštite vazdušnog prostora za potrebe odbrane i uslovi za njihovo sticanje

### Član 23

Kategorije osposobljenosti za zvanje oficira za kontrolu vazdušnog prostora su:

- oficir za kontrolu vazdušnog prostora,
- oficir za identifikaciju,
- oficir za obradu radarskih podataka,
- oficir za navođenje,
- glavni kontrolor,
- instruktor za obradu radarskih podataka i identifikaciju,
- oficir za alokaciju vazdušnog prostora,
- administrator informaciono-komunikacionih sistema (IKS),
- sistem administrator vazduhoplovnih sistema za komandovanje i kontrolu.

Kategorije osposobljenosti za zvanje oficira za zaštitu vazdušnog prostora su:

- oficir za zaštitu vazdušnog prostora,
- oficir za zaštitu vazdušnog prostora artiljerijskog i raketnog naoružanja.

Kategorije osposobljenosti za zvanje inženjera su:

- inženjer,
- inženjer za radarske sisteme,
- inženjer za telekomunikacije,
- inženjer za vazduhoplovne sisteme za komandovanje i kontrolu,
- inženjer za elektroenergetiku i klimatizaciju,
- instruktor za radarske sisteme.

Kategorije osposobljenosti za zvanje tehničara su:

- tehničar,
- radarski tehničar,
- tehničar izvora za napajanje,
- tehničar sistema za klimatizaciju,
- tehničar za mehaničke i tehničke bezbjednosne uređaje i sisteme za zaštitu objekata,
- tehničar informaciono-komunikacionih sistema (IKS),
- administrator informaciono-komunikacionih sistema (IKS),
- sistem administrator vazduhoplovnih sistema za komandovanje i kontrolu,
- tehničar za kriptozastitu,
- tehničar za artiljerijsko i raketno naoružanje.

Kategorije osposobljenosti za zvanje operatera su:

- operater,
- operater na vazduhoplovnim sistemima za komandovanje i kontrolu,
- operater za ručno započinjanje traga,
- operater za identifikaciju,
- operater za obradu radarskih podataka,
- operater na sistemima za razmjenu vazduhoplovnih poruka,
- operater na sistemima za kontrolu vazdušnog prostora,
- operater za alokaciju vazdušnog prostora,
- operater za artiljerijsko i raketno naoružanje.

Kategorije osposobljenosti za zvanje poslužioca su:

- poslužilac,
- radarski poslužilac,

- poslužilac informaciono-komunikacionih sistema (IKS),
- poslužilac izvora za napajanje,
- poslužilac sistema za klimatizaciju,
- poslužilac za artiljerijsko i raketno naoružanje.

## Član 24

Kategoriju osposobljenosti za zvanje oficira za kontrolu vazdušnog prostora:

- oficir za kontrolu vazdušnog prostora - stiče oficir ili oficir po ugovoru iz člana 10 ovog pravilnika koji je postavljen na formacijsko mjesto,
- oficir za identifikaciju - stiče oficir za kontrolu vazdušnog prostora sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za rad na vazduhoplovnom sistemu za komandovanje i kontrolu i završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za oficira za identifikaciju,
- oficir za obradu radarskih podataka - stiče oficir za identifikaciju sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za oficira za obradu radarskih podataka i koji ima najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima oficira za identifikaciju,
- oficir za navođenje - stiče oficir za identifikaciju ili oficir za obradu radarskih podataka sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za oficira za navođenje,
- glavni kontrolor - stiče oficir za obradu radarskih podataka ili oficir za navođenje sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za glavnog kontrolora i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima oficira za obradu radarskih podataka, odnosno oficira za navođenje,
- instruktor za obradu radarskih podataka i identifikaciju - stiče oficir za obradu radarskih podataka sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za instruktora za obradu radarskih podataka i identifikaciju i koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima oficira za obradu radarskih podataka,
- oficir za alokaciju vazdušnog prostora - stiče oficir za kontrolu vazdušnog prostora sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za alokaciju vazdušnog prostora ili završenim osposobljavanjem po programu osposobljavanja u nadležnoj jedinici pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi za oficira za alokaciju vazdušnog prostora,
- administrator informaciono-komunikacionih sistema (IKS) - stiče oficir za kontrolu vazdušnog prostora sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za održavanje informaciono-komunikacionih mreža,
- sistem administrator vazduhoplovnih sistema za komandovanje i kontrolu - stiče oficir za kontrolu vazdušnog prostora sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za održavanje vazduhoplovnih sistema za komandovanje i kontrolu.

Programe stručno-specijalističke obuke iz stava 1 al. 2 do 9 ovog člana donosi načelnik Generalštaba Vojske.

## Član 25

Kategoriju osposobljenosti za zvanje oficira za zaštitu vazdušnog prostora:

- oficir za zaštitu vazdušnog prostora - stiče oficir ili oficir po ugovoru iz člana 11 ovog pravilnika koji je postavljen na formacijsko mjesto,
- oficir za zaštitu vazdušnog prostora artiljerijskog i raketnog naoružanja - stiče oficir za zaštitu vazdušnog prostora sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za artiljerijsko-raketne sisteme protivvazduhoplovne odbrane.

Program stručno-specijalističke obuke iz stava 1 alineja 2 ovog člana donosi načelnik Generalštaba Vojske.

## Član 26

Kategoriju osposobljenosti za zvanje inženjera:

- inženjer - stiče oficir ili oficir po ugovoru iz člana 12 ovog pravilnika koji je postavljen na formacijsko mjesto,
- inženjer za radarske sisteme - stiče inženjer sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za inženjera za radarske sisteme,
- inženjer za telekomunikacije - stiče inženjer sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za telekomunikacione sisteme,
- inženjer za vazduhoplovne sisteme za komandovanje i kontrolu - stiče inženjer sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za vazduhoplovne sisteme za komandovanje i kontrolu,

- inženjer za elektroenergetiku i klimatizaciju - stiče inženjer sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za elektroenergetske i sisteme za klimatizaciju,
- instruktor za radarske sisteme - stiče inženjer za radarske sisteme sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za instruktora za radarske sisteme i koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima inženjera za radarske sisteme.

Programe stručno-specijalističke obuke iz stava 1 al. 2 do 6 ovog člana donosi načelnik Generalštaba Vojske.

## Član 27

Kategoriju osposobljenosti za zvanje tehničara:

- tehničar - stiče podoficir ili podoficir po ugovoru iz člana 13 ovog pravilnika koji je postavljen na dužnost u jedinici za kontrolu vazdušnog prostora ili na formacijsko mjesto specijalnosti protivvazduhoplovne odbrane,
- radarski tehničar - stiče tehničar sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za radarskog tehničara,
- tehničar izvora za napajanje - stiče tehničar sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za tehničara izvora za napajanje,
- tehničar sistema za klimatizaciju - stiče tehničar sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za tehničara za sisteme za klimatizaciju,
- tehničar za mehaničke i tehničke bezbjednosne uređaje i sisteme za zaštitu objekata - stiče tehničar sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za mehaničke i tehničke bezbjednosne uređaje i sisteme za zaštitu objekata,
- tehničar informaciono-komunikacionih sistema (IKS) - stiče tehničar sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za tehničara roda veze,
- administrator informaciono-komunikacionih sistema (IKS) - stiče tehničar sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za održavanje informaciono-komunikacionih mreža,
- sistem administrator vazduhoplovnih sistema za komandovanje i kontrolu - stiče administrator informaciono-komunikacionih sistema (IKS) sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za održavanje vazduhoplovnih sistema za komandovanje i kontrolu,
- tehničar za kriptozastitu - stiče sistem administrator vazduhoplovnih sistema za komandovanje i kontrolu sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za kriptozastitu,
- tehničar za artiljerijsko i raketno naoružanje - stiče tehničar sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za tehničara za artiljerijsko i raketno naoružanje i koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima poslužioca ili operatera.

Programe stručno-specijalističke obuke iz stava 1 al. 2 do 10 ovog člana donosi načelnik Generalštaba Vojske.

## Član 28

Kategoriju osposobljenosti za zvanje operatera:

- operater - stiče podoficir, podoficir po ugovoru ili vojnik po ugovoru iz člana 14 ovog pravilnika koji je postavljen na dužnost u jedinici za kontrolu vazdušnog prostora ili na formacijsko mjesto specijalnosti protivvazduhoplovne odbrane,
- operater na vazduhoplovnim sistemima za komandovanje i kontrolu - stiče operater sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za operatera na vazduhoplovnim sistemima za komandovanje i kontrolu,
- operater za ručno započinjanje traga - stiče operater na vazduhoplovnim sistemima za komandovanje i kontrolu sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za operatera za ručno započinjanje traga,
- operater za identifikaciju - stiče operater za ručno započinjanje traga sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za operatera za identifikaciju,
- operater za obradu radarskih podataka - stiče operater za identifikaciju sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za operatera za obradu radarskih podataka,
- operater na sistemima za razmjenu vazduhoplovnih poruka - stiče operater sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke i završenim osposobljavanjem u nadležnoj jedinici pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi za operatera na sistemima za razmjenu vazduhoplovnih poruka,
- operater na sistemima za kontrolu vazdušnog prostora - stiče operater sa završenim osposobljavanjem po

programu stručno-specijalističke obuke i završenim osposobljavanjem u nadležnoj jedinici pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi za operatera na sistemima za kontrolu vazdušnog prostora,

- operater za alokaciju vazdušnog prostora - stiče operater sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke i završenim osposobljavanjem u nadležnoj jedinici pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi za operatera na sistemima za alokaciju vazdušnog prostora,
- operater za artiljerijsko i raketno naoružanje - stiče operater sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za operatera za artiljerijsko i raketno naoružanje.

Programe stručno-specijalističke obuke iz stava 1 al. 2 do 9 ovog člana donosi načelnik Generalštaba Vojske.

## **Član 29**

Kategoriju osposobljenosti za zvanje poslužioca:

- poslužilac - stiče vojnik po ugovoru iz člana 15 ovog pravilnika koji je postavljen na dužnost u jedinici za kontrolu vazdušnog prostora,
- radarski poslužilac - stiče poslužilac sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za radarskog poslužioca,
- poslužilac informaciono-komunikacionih sistema (IKS) - stiče poslužilac sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za poslužioca informaciono-komunikacionih sistema (IKS),
- poslužilac izvora za napajanje - stiče poslužilac sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za poslužioca izvora za napajanje,
- poslužilac sistema za klimatizaciju - stiče poslužilac sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za poslužioca sistema za klimatizaciju,
- poslužilac za artiljerijsko i raketno naoružanje - stiče poslužilac sa završenim osposobljavanjem po programu stručno-specijalističke obuke za poslužioca za artiljerijsko i raketno naoružanje.

Programe stručno-specijalističke obuke iz stava 1 al. 2 do 6 ovog člana donosi načelnik Generalštaba Vojske.

## **3. Trajanje i gubitak kategorija osposobljenosti**

### **Član 30**

Kategorije osposobljenosti iz čl. 17 i 23 ovog pravilnika traju godinu dana.

Prije isteka roka iz stava 1 ovog člana, vazduhoplovstvo Vojske vrši provjeru stručno-specijalističkih znanja i vještina lica u službi u Vojsci, radi produženja trajanja kategorije osposobljenosti.

### **Član 31**

Lice u službi u Vojsci stečenu kategoriju osposobljenosti može izgubiti privremeno ili trajno.

Lice u službi u Vojsci stečenu kategoriju osposobljenosti u okviru zvanja roda avijacije i vazduhoplovno-tehničke službe gubi privremeno ako:

- ne obavlja poslove predviđene stečenom kategorijom osposobljenosti duže od 12 mjeseci,
- na redovnoj ili vanrednoj provjeri stručno-specijalističkih znanja i vještina ne ispunio uslove po kojima je stekao kategoriju osposobljenosti,
- mu je izrečena zaštitna mjera zabrane vršenja letačke službe do jedne godine u skladu sa Zakonom o Vojski Crne Gore, za vrijeme trajanja izrečene mjere.

Izuzetno od stava 2 ovog člana lice u službi u Vojsci gubi kategoriju osposobljenosti:

- instruktor letenja na jednomotornom vazduhoplovu - gubitkom kategorije osposobljenosti pilot na jednomotornom vazduhoplovu,
- instruktor letenja na višemotornom vazduhoplovu - gubitkom kategorije osposobljenosti prvi pilot (vođa posade vazduhoplova) na višemotornom vazduhoplovu,
- ispitivač instruktor u letu - gubitkom kategorije osposobljenosti instruktor letenja na jednomotornom vazduhoplovu ili instruktor letenja na višemotornom vazduhoplovu,
- probni pilot - gubitkom kategorije osposobljenosti pilot na jednomotornom vazduhoplovu ili prvi pilot (vođa posade vazduhoplova) na višemotornom vazduhoplovu.

Lice u službi u Vojsci stečenu kategoriju osposobljenosti u okviru zvanja u oblasti kontrole i zaštite vazdušnog prostora za potrebe odbrane gubi privremeno u slučajevima iz stava 2 al. 1 i 2 ovog člana.

Izuzetno od stava 4 ovog člana lice u službi u Vojsci gubi kategoriju osposobljenosti:

- instruktor za obradu radarskih podataka i identifikaciju - gubitkom kategorije osposobljenosti oficir za obradu radarskih podataka,
- instruktor za radarske sisteme - gubitkom kategorije osposobljenosti inženjer za radarske sisteme.

U slučaju privremenog gubitka kategorije osposobljenosti iz stava 2 al. 1 i 2 i st. 3, 4 i 5 ovog člana licu u službi u Vojsci određuje se kategorija osposobljenosti za koju ispunjava uslove.

U slučaju privremenog gubitka kategorije osposobljenosti iz stava 2 alineja 3 ovog člana, nakon isteka zaštitne mjere zabrana vršenja letačke službe do jedne godine, vrši se provjera stručno-specijalističkih znanja i vještina lica u službi u Vojsci radi određivanja kategorije osposobljenosti.

Lice u službi u Vojsci gubitkom zvanja trajno gubi kategoriju osposobljenosti.

#### **IV. NAČIN PROVJERE ISPUNJENOSTI USLOVA ZA STICANJE ZVANJA I KATEGORIJA OSPOSOBLJENOSTI**

##### **Član 32**

Provjeru ispunjenosti uslova za sticanje vazduhoplovnih zvanja iz čl. 4 do 8 i čl. 10 do 15 ovog pravilnika vrši organizaciona jedinica Generalštaba Vojske koja vrši poslove upravljanja vojnim vazdušnim saobraćajem (u daljem tekstu: vojni vazduhoplovni autoritet).

Na osnovu provjere iz stava 1 ovog člana vojni vazduhoplovni autoritet utvrđuje predlog za određivanje vazduhoplovnih zvanja lica u službi u Vojsci.

Na osnovu predloga iz stava 2 ovog člana načelnik Generalštaba Vojske određuje vazduhoplovna zvanja lica u službi u Vojsci.

##### **Član 33**

Provjeru ispunjenosti uslova za sticanje kategorija osposobljenosti lica u službi u Vojsci vrši vojni vazduhoplovni autoritet u skladu sa programima obuke iz čl. 18 do 22 i čl. 24 do 29 ovog pravilnika.

Na osnovu provjere iz stava 1 ovog člana vojni vazduhoplovni autoritet utvrđuje predlog za određivanje kategorije osposobljenosti lica u službi u Vojsci.

Na osnovu predloga iz stava 2 ovog člana načelnik Generalštaba Vojske određuje kategorije osposobljenosti lica u službi u Vojsci.

Lice u službi u Vojsci može steći više kategorija osposobljenosti.

##### **Član 34**

Provjeru ispunjenosti uslova za produženje trajanja kategorija osposobljenosti lica u službi u Vojsci vrši vojni vazduhoplovni autoritet u skladu sa čl. 4 do 8 i čl. 10 do 15 ovog pravilnika i programima obuke iz čl. 18 do 22 i čl. 24 do 29 ovog pravilnika.

Na osnovu rezultata provjere iz stava 1 ovog člana, vojni vazduhoplovni autoritet utvrđuje ispunjenost uslova za produženje trajanja kategorije osposobljenosti lica u službi u Vojsci, o čemu obavještava vazduhoplovstvo Vojske.

Lice u službi u Vojsci kome je produženo trajanje kategorije osposobljenosti:

- pilot na jednomotornom vazduhoplovu - ispunilo je uslove za produženje trajanja kategorije osposobljenosti instruktor letenja na jednomotornom vazduhoplovu i kategorije osposobljenosti probni pilot,
- prvi pilot (vođa posade vazduhoplova) na višemotornom vazduhoplovu - ispunilo je uslove za produženje trajanja kategorije osposobljenosti instruktor letenja na višemotornom vazduhoplovu i kategorije osposobljenosti probni pilot,
- instruktor letenja na jednomotornom vazduhoplovu ili instruktor letenja na višemotornom vazduhoplovu - ispunilo je uslov za produženje trajanja kategorije osposobljenosti ispitivač instruktor u letu,
- oficir za obradu radarskih podataka - ispunilo je uslov za produženje trajanja kategorije osposobljenosti instruktor za obradu radarskih podataka i identifikaciju,
- inženjer za radarske sisteme - ispunilo je uslov za produženje trajanja kategorije osposobljenosti instruktor za radarske sisteme.

#### **V. ZAVRŠNA ODREDBA**

##### **Član 35**

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. januara 2025. godine.

Broj: 12-040/24-11657  
Podgorica, 19. decembra 2024. godine  
Ministar,  
Dragan Krapović, s.r.